

Päätös

Nro 182/2022
Dnro LSSAVI/20670/2019

29.11.2022

ASIA Pohjapadon rakentaminen Uiherlanjokeen sekä joen alkuosan ja Eräjärven luusuan ruoppaus, Orivesi

HAKIJA Uiherlan osakaskunta

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Uiherlan osakaskunta on 27.12.2019 aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa pohjapadon rakentamiseen Uiherlanjokeen sekä joen alkuosan ja Eräjärven luusuan ruoppaukseen Oriveden kaupungissa ja pysyvää käyttöoikeutta hanketta varten tarvittaviin alueisiin sekä lupaa ryhtyä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 § ja 1 luvun 7 §:n

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Hankealueella ei ole voimassa olevaa kaavaa, mutta alueella on valmis-teilla Oriveden rantaosayleiskaava. Kaavaehdotuksessa hankealueella on merkinnät MA (*maisemallisesti arvokas pelto-alue*), AM (maatilojen talouskeskusten alue), M (maa- ja metsätalousvaltainen alue) ja RM-1 (300)/1 (matkailupalvelujen alue). Eräjärven luusua on merkitty kaavaehdotuksessa maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi ja EU:n luontodirektiivin eliölajin esiintymisalueeksi.

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava. Siinä hankealueella on merkintä maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema. Suunnittelu-määräys on alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentami-

sessä ja käytössä tulee turvata ja edistää luonnon- ja kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Eräjärvellä sijaitsee Pekka Rosellin luonnonsuojelualue (YSA204692), noin 800 metrin etäisyydellä Uihierlanlahdelta koilliseen.

HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Uihierlanjoki sijaitsee Oriveden kaupungin Eräjärven kylässä noin 17 kilometriä Oriveden keskustasta kaakkoon. Hanke sijoittuu Uihierlanjoen alkuosaan ja Eräjärven luusuaan.

Eräjärveä käytetään pääosin virkistyskäyttöön ja järven rannoilla on useita ranta-asuntoja. Järven pinta-ala on 8,35 km² ja syvyyttä noin enimmillään noin 16 metriä. Eräjärven valuma-alueesta metsää on yli 70% ja peltoa lähes 20 %. Pellot vaikuttavat voimakkaasti järven tilaan.

Eräjärvi ja Uihierlanjoki kuuluvat Uihierlanjoen valuma-alueeseen (35.726), joka on osa Kokemäenjoen päävesistöä (35.).

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hakijan mukaan umpeenkasvu sekä joen luusuassa, että itse jokiuomassa estää nykyisellään joen virkistyskäyttöä esimerkiksi kanoottimatkailun tarpeisiin. Ylirehevoitynyt Uihierlanlahti on palautettavissa aktiivisin hoitotoimin umpeenkasvun aiempaan vaiheeseen, jossa alueella pesivä ja muuttoaikaan oleskeleva linnusto on ollut nykyistä monilajisempi ja runsaslukuisempi. Hoitotoimien tavoitteena on ensisijaisesti parantaa vesi-, ranta- ja muiden kosteikkolintujen mutta myös muiden eläinryhmien sekä kasvilajien elinoloja.

Hankkeessa suunnitellun pohjapadon tavoitteena on estää Eräjärven vedenpinnan lasku, kun umpeenkasvaneeseen järven luusuaan avataan virtausreitti melontareitiksi.

Vesistötiedot

Eräjärvi kuuluu Kokemäenjoen päävesistöön (35). Se kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen. Vesienhoidon 2016-2021 vesienhoidon luokittelussa Eräjärven ja Uihierlanjoen ekologinen tila on luokiteltu luokkaan tyydyttävä. Myös vuosien 2022-2027 vesienhoitosuunnitelmassa Uihierlanjoen ja Eräjärven tila on tyydyttävä. Vedenlaatutietojen perusteella (kokonaisfosfori 26-38 g/l) Eräjärvi on rehevä järvi.

Eräjärven vedenkorkeudet (W) virtaamat (Q) ovat esitetty taulukossa 1. Tunnusluvut on laskettu vuosille 1992 – 2012.

Taulukko 1. Eräjärven vedenkorkeudet ja virtaamat.

Vedenkorkeudet	W (N60+m)	Virtaamat	Q (m ³ /s)
Ylivedenkorkeus HW	87.58	HQ	1.76
Keskimääräinen ylivedenkorkeus MHW	87.39	MHQ	1.22
Keskivedenkorkeus MW	87.10	MQ	0.56
Keskimääräinen alivedenkorkeus MNW	86.97	MNQ	0.17
Alivedenkorkeus NW	86.92	NQ	0.05

Eräjärvi on matala järvi (keskisyvyys 2,12 m), jolloin ravinteiden laimennustilavuus on varsin pieni ravinnekuormitukseen nähden. Suuren ulkoisen kuormituksen johdosta ravinnepitoisuudet nousevat herkästi korkeiksi. Järvi on lisäksi pinta-alaltaan varsin suuri (8,35 km²), jolloin tuulet sekoittavat koko vesimassaa pohjaa myöten. Eräjärven morfologiset ominaisuudet heikentävät ravinteiden sedimentoitumista järven pohja-sedimenttiin, mikä edistää järven rehevöitymistä. Mittauksien perusteella Eräjärvellä esiintyy hapettomuutta, joka lisää Eräjärven rehevöitymis-haittoja, koska fosfori ei pääse liukenemaan veteen pohjasedimenteistä hapettomissa olosuhteissa.

Eräjärvellä esiintyy ajoittain voimakasta leväkukintoa ja matalien rantojen ja salmien umpeenkasvua. Vesi on sameaa ja näkösyvyys on pieni. Veden lämpötila nousee herkästi kesäaikaan sameuden vuoksi etenkin aurinkoisella säällä. Lämpötilan noustessa myös perustuotanto kiihtyy pintavedessä. Voimakas levätuotanto nostaa Eräjärven pintaveden pH:n ajoittain lähelle yhdeksää. Emäksisessä pintavedessä myös fosforiyhdisteet voivat muuttua liukoiseksi fosfaattifosforiksi edistäen leväkasvua ja rehevöitymistä.

Eräjärvi on koekalastettu vuosina 2007 ja 2010. Kalayhteisön rakenne oli rehevöityneelle järvelle tyypillisesti särkikalavaltainen. Petokaloista kuha hyötyy rehevöitymisestä hauen ja ahvenen kustannuksella. Petokalojen osalta kuha olikin merkittävin laji Eräjärvessä ja petokalojen osuus etenkin painosaaliin osalta oli kohtalainen.

Uiherlanlahti Eräjärven länsiosassa on voimakkaasti umpeenkasvanut, pääosaksi tiheää järviruoikkoa kasvava kapea vesialue. Luonnonoloiltaan ja kasvillisuuden koostumukseltaan Uiherlanlahti voidaan jakaa kolmeen vyöhykkeeseen. Aivan lahden perukassa Uiherlanjoen suulla on noin hehtaarin laajuinen sokkeloinen vesialue, josta vesi virtaa jokeen, ja jolla kasvaa monipuolista ranta- ja vesikasvillisuutta. Alueen noin 300 metriä pitkää ja vajaan sata metriä leveää keskiosaa hallitsee yhtenäinen järviruovikko, jonka reunamilla kasvaa yksittäisiä pensaita ja koivuntaimia. Suualueen itäreunalla on pieni, runsaasti kelluslehtistä vesikasvillisuutta kasvava avovesipoukama sekä sitä reunustamassa viitisen hehtaaria laaja vetisempi järviruoko- ja järvikortevaltainen kasvusto. Leveä ruovikko jatkuu Uiherlanjoen luusuasta pitkin Eräjärven pohjoisrantaa.

Linnusto- ja viitasammakkoselvitys

Oriveden rantaosayleiskaavoituksen yhteydessä tehtiin luontoselvitys vuosina 2009, 2010 ja 2015. Eräjärven luusua kuului luontoselvityksen alueeseen. Eräjärven luusuassa tehtiin vuonna 2012 linnusto-, viitasammakko- ja sudenkorentoselvitykset.

Selvityksen mukaan alueella on alueen pienuus huomioiden keskimääräistä monipuolisempi pesimälinnusto, joten alue on ehkä jopa maakunnallisesti merkittävä. Linnustoselvityksen perusteella Uiherranlahdessa pesi mahdollisesti tai todennäköisesti 26 lajia kosteikkolintuja (taulukko 2).

Taulukko 2. Vuoden 2012 selvityksessä Uiherranlahdella havaitut lintulajit (todennäköinen tai mahdollinen pesintä).

Tavattu laji	Uhanalaisuus
Silkkiiikku	
Kaulushaikara	EU D1
Laulujoutsen	EU D1, vl
Haapana	vl
Tavi	vl
Sinisorsa	
Lapasorsa	
Punasotka	VU
Tukkasotka	VU, vl
Telkkä	vl
Ruskosuohaukka	EU D1
Ruisrääkkä	D1, vl
Nokikana	
Kurki	EU D1
Lehtokurppa	
Metsäviklo	
Keltävästäräkki	VU
Västäräkki	
Pensastasku	
Viitasirkkalintu	

Ruokokerttunen	
Viitakerttunen	
Rytikerttunen	
Pensaskerttu	
Punavarpunen	NT
Pajusirkku	

VU = uhanalainen (vaarantunut), NT = silmälläpidettävä, EU D1 = lintu-direktiivin liitteen I laji, vl = Suomen kansainvälinen vastuulaji

Pääosa tavatuista lajeista kuuluu kosteikkojen tyypillisiin vesi- ja ranta-lintulajeihin. Niistä yleisimpiä ja runsaimpia sekä karummillakin ranta-tyypeillä toimeen tulevia lajeja ovat esimerkiksi sinisorsa, tavi, telkkä ja västäräkki. Lisäksi alueella havaittiin vaateliaampia lajeja, kuten kaulus-haikara, ruskosuohaukka ja rytikerttunen. Monen pesivän lintulajin reviiri on jokiuoman pohjoispuolella ruovikossa ja muussa kasvustossa.

Uiherlanlahdella on runsas viitasammakkokanta. Tärkeimmät havaitut soidinalueet ovat alueen pohjoisreunalla ja sillan itäpuolella.

Sudenkorentolajisto on alueen järville tyypillinen. Sirotytönkorento esiin-tyi tavallista runsaampana ollen selkeä valtalaji hentosudenkorennoista. Aitosudenkorentojen valtalaji oli ruskohukankorento. Täpläkiiltokorento oli tavallista runsaampi lahden rantaniittyjen ja läheisen pellon päällä. Selvityksen varsinaisista kohdelajeista selvitysalueella esiintyivät ilmei-sen runsaana täplälampikorento ja vähälukuisempaa lummelampiko-rento. Koko pohjoisranta vesirajasta 30–50 m leveydeltä on täplälampi-korennonle sopivaa elinympäristöä, mutta jopa pääosa lahdesta saattaa olla lajille sopivaa.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Lähes koko Eräjärven rantaviiva on merkitty yleiskaavoitettavaksi ranta-alueeksi. Oriveden kaupungin rantaosayleiskaava on tällä hetkellä vielä valmisteluvaiheessa. Uiherlanlahden alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Eräjärvellä on useita ranta-asuntoja, joille järvellä on suuri virkistyskäyttöön hyöty. Järveä käytetään uimiseen, venei-lyyn, kalastukseen ja metsästykseen.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Uiherlanlahdella kaivetaan hakemuksen liitteenä olevan kartan ”*Eräjär-ven luusuan ja Uiherlanjoen yläosan kunnostus Orivesi*” (päivätty 11.11.2019) mukaisesti virtausuoma. Uiherlanlahdella tehdään um-peenkasvaneelle alueelle uomia, joilla erotetaan linnuille pesintäsaarek-keita. Saarekkeiden viereen tehdään kelluvia lintujen pesintälauttoja.

Virtausuoman kaivun vuoksi Eräjäven vedenpinta saattaisi laskea, joten Uihjerlanjokeen tehdään pohjapato. Pato tehdään moreenista. Patoon asennetaan tiivistysydin kyllästetystä puusta, korkeapainelaminaatista tai teräksestä tai vastaavasta materiaalista. Padon virtauskynnyksen leveys on 21,00 m ja kynnyksen korkeus reunoilla N60+87,10 m ja keskellä N60+86,90 m. Patoon rakennetaan 1,00 m leveä loivan v:n muotoinen alivirtaama-aukko, jonka alimman kohdan korkeus N60+86,75 m.

Eräjärventien ja padon väliselle alueelle tehdään uomaperkaus. Perkaus tehdään niin sanottuna tulvatasannekaivuna, jossa itse uoma ei kaiveta, mutta uoman pohjoispuolelle tehdään tasanne, johon vesi nousee virtauksen kasvaessa. Tasanteen tarkoitus vähentää uomaeroosiota ja täten pienentää uomasta aiheutuvaa kuormitusta. Tasanne myös poistaa Eräjärvestä tulevaa kiintoainesta.

Työ voidaan tehdä kesä- tai talvityönä lintujen pesintäajan ulkopuolella. Työ tehdään mahdollisimman pienen virtaaman aikana ja väliaikaisesti uoma voidaan katkaista työpadolla, jonka läpi vesi ohjataan halkaisijaltaan 250 mm putkella. Uoman kaivu tehdään siten, että lopuksi kaivetaan uoman alaosa ennen maantiesiltaa. Hakija mukaan vesistöä voidaan käyttää kunnostuksen aikana normaaliin tapaan.

Hakija arvioi töiden kestävän 3–4 viikkoa.

Ruoppausmassojen läjitys ja niiden valumavesien hallinta

Perkausmassojen lopullinen läjityspaikka ratkaistaan urakan toteutusvaiheessa. Ensimmäisestään massat sijoitetaan kaivukohdan kiinteistön maa-alueelle. Massoja voidaan lisäksi sijoittaa maankaatopaikoille, joilla on lupa ja valmius ottaa vastaan vesipitoista ja osittain kivistä ruoppausmassaa. Massat sijoitetaan läjitysalueille siten, että massoista ei huuhtoudu samentumista aiheutuvia maa-aineksia veteen.

Maalta ja jään päältä ruopattaessa kaivumassat kuormataan suoraan maansiirtokalustoon ja kuljetetaan läjitysalueelle. Työlautalta tai ruoppausaluksella kaivettaessa massat voidaan kuljettaa rantaan joko proomulla tai pumppaamalla putkea pitkin. Imuruoppauslietteet johdetaan paineputkea pitkin suoraan ruoppauskohteesta läjitysalueelle. Läjäytysalueilta poistetaan tarvittaessa puusto. Mikäli havaitaan, että läjitettyä lietettä valuu järveen, on läjitysalueen maaperästä muotoiltava pengerrämä valumien syntyminen. Massat maisemoidaan maisemaan sopiviksi massojen kuivamisen jälkeen.

Kiinteistötiedot

Uoma kasvillisuuden läpi tehdään kiinteistöllä 562-440-876-1 pohjapato, uoman tulvatasanne ja pesintäsaarekkeet tehdään kiinteistöille 562-440-876-1 ja 562-449-876-1. Hakemuksen mukaiset kiinteistönnumerot 562-440-876-1 ja 562-449-876-1 ovat lakanneet 21.4.2020 ja ne on yhdistetty. Uusi kiinteistötunnus on 562-876-1-1.

Hankkeen vaikutukset

Hankkeella parannetaan veden virtausta Uihjerlanjoen luusuassa. Hakijan mukaan tämä avaa vesikulkuyhteyden Eräjärveltä Längelmävedelle mahdollistaen yleisen vesiliikenteen ohella mm. kanoottimatkailun kehittymisen alueella. Eräjärven veden laatuun ei arvioida syntyvän vaikutuksia. Kaivutöiden aikana vesi samentuu väliaikaisesti, mutta samentuminen loppuu pian töiden päättymisen jälkeen.

Hakijan mukaan toimenpiteet vähentävät Uihjerlanjoen eroosiota ja siten kuormitusta. Uihjerlanjoen alaosalle suunnitellut kunnostustoimet hyötyvät kiintoaineen kulkeutumisen vähentymisestä.

Virtauksen lisääntyminen lahti- ja luusua-alueella monipuolistaa aluetta maisemallisesti synnyttäen uusia virta-alueita. Suunnitellut toimet myös rikastuttavat niin vesi- kuin maa-alueiden elinympäristöjä, etenkin osana linnuston tarpeisiin suunniteltuja muita kunnostustoimia. Linnustolle suunnatut toimenpiteet lisäävät alueella lintujen suosimia suojaista pesintä- ja elinympäristöjä.

Hakija arvioi, ettei hankkeella ole haitallisia vaikutuksia luonnonsuojelu-arvoihin. Mahdolliset ruoppaukset ajoitetaan viitasammakon lisääntymisen ja talvehtimisen kannalta mahdollisimman ihanteelliseen aikaan eli loppukesään/alkusyksyyn. Arviolta koko pohjoisranta vesirajasta 30–50 m leveydeltä on täplälampikorennolle sopivaa elinympäristöä, mutta jopa pääosa lahdesta saattaa olla lajille sopivaa. Näin ollen hoitotoimet vaikuttavat hakijan mukaan vain osaan populaatiota ja oikein tehtynä eivät ainakaan haittaa lajien pitkäaikaista esiintymistä alueella.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Haittoja minimoidaan erityisesti työjärjestyksellä. Kaivutoimet tehdään sellaisessa järjestyksessä, jossa kiintoaineen vapautuminen vesialueelle jää mahdollisimman vähäiseksi. Kaivu tehdään mahdollisuuksien mukaan alhaisen vedenkorkeuden aikana.

Hankkeen hyödyt ja edunmenetykset

Hankkeen ansiosta joen virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat. Hakija listaa yleisiksi hyödyiksi Eräjärven Kehittämisyhdistyksen ja Eräjärven Urheilijoiden on Eräjärven luontomatkailun kehittämishankkeet, joissa Uihjerlanjokea voitaisiin hyödyntää melontaan ja soutuveneilyyn. Jokea voitaisiin myös kunnostuksen jälkeen hyödyntää pysähdys- ja uima-paikkana Längelmäveden ympäri menevillä pyöräily- ja moottoripyöräreiteillä. Kunnostettuna joki tarjoaisi myös hyvät ongintapaikat kaikille kalastuksen harrastajille ja Oriveden Onkijoiden järjestämään toimintaan.

Yksityisinä hyötyinä hakija listaa joen varsien asukkaiden parantuneet veneilymahdollisuudet. Myös Uihjerlan yrittäjät voisivat hyötyä kunnostuksesta. Esimerkiksi luontomatkailuyrittäjä ja matkailutilan pitäjä hyötyvät joen virkistyskäyttömahdollisuuksien paranemisesta. Kunnostus tuottaa myös maisemallista arvoa.

Hakija arvioi, että hankkeesta ei aiheudu yksityisiä tai yleisiä menetyksiä.

Tarkkailu

Hakija esittää tarkkailua tehtävän Eräjärvestä ennen kunnostusta ja kunnostuksen jälkeisenä vuonna seuraavalla tavalla:

Näytteet otetaan kerran sulan veden aikana (kesä-elokuussa) ja kerran talvella. Näytteistä analysoidaan sameus, väri, lämpötila, happi, happi-%, alkaliniteetti, kokonaisfosfori, fosfaattifosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, nitraatti- ja nitriittitypen summa, pH, kiintoaine, sähkönjohtavuus ja rauta.

Järven pintakerroksesta kesällä mitataan lisäksi a-klorofylli. Tarkkailu voidaan yhdistää muihin alueen tarkkailuihin tai hyödyntää muiden tarkkailujen tuloksia. Työn aikana seurataan veden samentumista tarkkailemalla näkösyvyyttä noin 100 etäisyydellä työkohteesta. Vedenpinnan korkeuksia seurataan 5 vuoden ajan noin kerran viikossa. Tulva-aikana seurantaa tulee tehdä tiheämmin.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (www.avi.fi/lupatietopalvelu) 16.6.–23.7.2020.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Oriveden kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon

- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat- vastuualueelta,
- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri- vastuualueelta,
- Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta
- Oriveden kaupungilta sekä
- Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue** on lausunnossaan todennut, että ELY-keskus pitää hakemuksessa esitettyä Eräjärven nykyisten veden pinnantasojen säilyttämiseen tarkoitettua pohjapatoa tulvatasanteineen mahdollisena ratkaisuna tasaamaan luusuan kunnostustyöstä mahdollisesti aiheutuviin virtaamamuutoksiin Uihjerlanjoessa. Pohjapadon lupa-käsittelyssä pitää kuitenkin huomioida se, ettei kalankulkua oleellisesti heikennetä tai estetä Uihjerlanjoen ja Eräjärven välillä. Pohjapadon asianmukaisesta kunnossapidosta tulee huolehtia luvan saajan toimesta.

Ruoppauksissa tulee huomioida ruoppausmassojen sijoittaminen niin, että niitä ei sijoiteta vesistövaikutuksien piiriin eikä läjittämällä saa heikentää tai hävittää erityisesti suojeltujen eliölajien levähdys- ja lisääntymispaikkoja. Maa-alueella ruoppausmassat tulee maisemoida ympäristöön sopivaksi. Hankkeelle myönnettävässä luvassa tulee olla varmistettuna, ettei vesistössä kulkevia kaapeleita ja johtoja vahingoiteta tai rikota työn toteutuksessa.

Sekä pohjapadon rakentamisessa että ruoppauksen toteuttamisessa tulee huomioida se, että työn toteuttamisjärjestys on vesistön ja luonnon arvojen näkökulmista haitattomin. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tämä tarkoittaa sitä, että hankkeen rakentamistyöt ajoitetaan elosyyskuulle, jolloin vesistön virkistyskäyttö on vähäistä ja ajankohta on vähiten haitallinen alueen luontoarvoille.

Alueen luontoarvot

Oriveden Eräjärven Uihjerlanjoen ja -lahden kunnostustoimien selostus 2019 ja 2013 laadittu kunnostussuunnitelma perustuvat vuonna 2012 hanketta varten laadittuihin luontoselvityksiin (linnusto, viitasammakko ja korennot). Hakemuksen liitteenä on myös Oriveden rantaosayleiskaavan luontoselvityksen täydennys vuodelta 2015, mutta siihen ei sisälly kartoitustietoja hankealueelta. Osayleiskaavan luontoselvityksessä vuodelta 2009 Uihjerlanjoki on mainittu vesisiipin ruokailualueena ja linnustollisesti mielenkiintoisena alueena. Oriveden rantaosayleiskaavaehdotuksessa Uihjerlanlahti ja joen suualue on merkitty merkinnällä sl-1, jota koskee määräys EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin elinympäristö. (Merkinnällä on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien esiintymisalueet. Lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain (49§) nojalla suojeltuja.)

Uihjerlanlahti on myös maakunnallisesti arvokas lintukohde (MAALI-hanke, BirdLife ry). MAALI-kohteen kuvauksessa on ilmoitettu pesimälajeina myös luhtakana ja luhtahuitti, joita ei ilmeisesti havaittu 2012 linnustoselvityksessä.

Hakija on vastauksessaan AVIn täydennyspyyntöön 18.5.2020 maininnut, että luontodirektiivin mukaisten lajien esiintymisalueet on tarkoitus varmistaa ennen töiden aloitusta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aiempia, vuonna 2012 tehtyjä selvityksiä ei voida enää pitää kunnostussuunnitelman toteuttamisen kannalta ajantasaisina.

Selvityksiä on tarpeen päivittää ennen luvan myöntämistä etenkin viitasammakon ja luontodirektiivin korentojen nykyesiintymisen laajuudesta ja sijainnista alueella. Pohjapadon suunniteltu sijaintipaikka ei myöskään ole sisältynyt aiempien selvitysten selvitysalueeseen. Ilmakuvatarkastelun perusteella suunnitellun padon sijaintipaikan ympäristössä uoman pohjoispuolella oleva ranta-alue/niitty näyttää olevan altista kevättulville, jolloin viitasammakon soidintaminen alueella ei ole poissuljettua. Mikäli alueen soveltuvuutta viitasammakolle ei voida alueen ominaispiirteiden perusteella asiantuntijatarkasteluna poissulkea, on myös tältä alueelta tarpeen selvittää viitasammakon esiintyminen. Linnuston osalta aiempaa selvitystä on tarvetta täydentää tiedoilla lintulajien esiintymisessä mahdollisesti tapahtuneista muutoksista hankealueella (tässä yhteydessä kannattaa tarkistaa myös mahdolliset Pirkanmaan lintuteellisen yhdistyksen lintuhavaintotiedot). Kunnostussuunnitelma on tarpeen päivittää uusien tietojen perusteella.

Aiempien selvitysten ja 2013 kunnostussuunnitelman laatimisen jälkeen on julkaistu raportti, jossa kuvataan luontodirektiivin liitteen IV a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määritelmät, lajeihin vaikuttavia tekijöitä, ja kuvataan inventointimenetelmät lajikohtaisesti (Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278). Selvityksissä tulee nykyisin ottaa huomioon raportin inventointiohjeistus, esim. korentojen osalta inventointi ohjeistetaan tehtäväksi kiertämällä rantakasvillisuus (ruovikko) veneellä järven (vesistön) puolelta. Vuonna 2012 korentoselvitykset on ilmeisesti tehty vain rannan puolelta kiikaroimalla (jolloin ruovikko peittää näkyvyyttä), eikä lajien esiintymisen laajuutta ja lisääntymisreviirien sijaintia ole kartoitettu vesistön puolelta.

Viitasammakon, lumme- ja täplälampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikat voivat määritelmien mukaan sisältää melko laajojakin alueita. Kunnostussuunnitelman toteutettavuuden kannalta on oleellista, että muuttavat toimenpiteet sijoitetaan luontodirektiivin liitteen IV a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikoilla erityisesti ko. lajien lisääntymiseen käyttämien alueiden ulkopuolelle, sekä lintujen vakiintuneiden pesäpaikkojen ulkopuolelle. Tässä yhteydessä tulee huomioida erityisesti nykyiset mutta myös aiemmin havaitut lisääntymispaikat sillä aiempien kokemusten mukaan myös lajien lisääntymiseen käyttämien alueiden laajuus voi vaihdella vuosittain. Aiemmasta korentoselvityksestä ei ilmene tarkemmin missä kohden sijaitsevat luontodirektiivin lajien kannalta oleellimmat lisääntymisreviirit, jotka ovat erityisesti tarpeen huomioida kunnostuksen suunnittelussa.

Kunnostussuunnitelman selostuksen mukaisiin toimenpiteisiin sisältyy jo aiempien selvitysten perusteella joitakin toimenpidealueita, jotka todennäköisesti vaikuttavat viitasammakon ja luontodirektiivin korentojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin heikentävästi. Uuherlanjoen kasvillisuuteen ruopattavaksi suunniteltu uoma kulkee tien itäpuolella havaitun viitasammakon lisääntymisalueen läpi, ja ruopatun uoman pohja on suunniteltu sorastettavaksi. Lintujen pesimäsaarekkeiden erottamiseksi suunnitelluista ruopattavista uomista keskimäinen näyttää sijoittuvan lähes kiinni viitasammakon v. 2012 todettuun lisääntymispaikkaan. Vii-

tasammakon osalta tulee ottaa huomioon heikentävänä tekijänä myös uomien ja allikoiden ruoppauksen mahdollisesti aiheuttama kalaston pääsyn helpottuminen viitasammakon lisääntymispaikoille ja siitä aiheutuva saalistukselle altistumisen lisääntyminen. Eteläisin ruopattava pesimäsaareke-uoma puolestaan sijoittuu aivan 2012 havaitun lummelampikorennon esiintymispaikan viereen.

Ruoppauksissa tulee lähtökohtaisesti jättää riittävä suojavyöhyke luontodirektiivin lajien lisääntymispaikkoihin. Mikäli tämä ei ole kaikilta osin mahdollista ja lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin aiheutuisi suunnitelluista toimista esim. osittaista heikennystä, tulee kunnostussuunnitelmassa vastaavasti pystyä osoittamaan ja perustelemaan esim. lieventävien/parantavien, ns. CEF-toimien avulla, että lajin lisääntymis- ja levähdyspaikan ekologinen toimivuus ei kokonaisuutena heikkene (Euroopan komission ohje, Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the 'Habitats' Directive 92/43/EEC" (final version Feb 2007)). Lieventäviä toimia voivat olla esim. viitasammakolle soveliaiden lampareiden kaivaminen umpeenkasvaneille alueille (huomioiden lintujen pesäpaikat ja direktiivilajien lisääntymispaikat). Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on mahdollista ainoastaan ELY-keskuksen myöntämällä poikkeusluvalla. Heikentämiselle ei ole lainsäädännössä asetettu alarajaa.

Kunnostukset tulee toteuttaa sellaisena ajankohtana, jolloin niistä aiheutuu lajistolle mahdollisimman vähän haittaa. Kunnostustoimenpiteet tulee ajoittaa lintujen herkimmän pesimäajan (15.4.–15.7.) ulkopuolelle, mutta mahdollisten laulujoutsenen, kaulushaikaran ja kurjen pesäpaikkojen läheisyydessä toimenpiteet tulee toteuttaa vasta 31.8. jälkeen. Lisäksi lintujen tunnetut pesimäpaikat tulee jättää toimenpiteiden ulkopuolelle. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen läheisyydessä vesialueen kunnostustoimille haitattomin ajankohta on elo-syyskuussa.

Oriveden Eräjärven Uiherlanjoen ja -lahden kunnostussuunnitelmassa 2013 kunnostuksen vaikutuksia lajistoon on ehdotettu seurattavaksi. Myös ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kunnostuksen vaikutuksista linnustoon ja luontodirektiivin lajeihin olisi suositeltavaa tehdä seurantaa.

Vuonna 2013 laadussa kunnostussuunnitelmassa kaivettavaksi esitettyjä allikoita näyttäisi sijoittuvan osin v.2012 viitasammakon lisääntymispaikkojen päälle. Kunnostushanketta koskevan selostuksen (11.11.2019) perusteella jää hieman epäselväksi onko näitä allikoita tarkoitus toteuttaa. Allikoita ei mainita kuvatussa toimenpiteissä tai kirjoissa, mutta tekstissä kuitenkin todetaan pienimuotoisten allikoiden kaivamisen todennäköisesti hyödyttävän viitasammakkoa.

Vesistötarkkailusuunnitelma

Hakemuksessa esitettyä vedenlaadun seurantaa ELY-keskus pitää riittävänä sillä tarkennuksella, että vesinäytteenotossa tulee ottaa vesipatista 1 m näyte, välivesi ja alusvesi (metri pohjan yläpuolelta). Työn aikaista samennusta ja sen leviämistä tulee seurata esitetyn mukaisesti

silmämääräisesti hankealueelta noin 100 metrin päähän perustettavalta pisteeltä. Havainnot kirjataan päivittäin asteikolla 0-3, (0=ei samentumista, 1=vähäisesti samentumista, 2=paljon samentumista, 3=erittäin paljon samentumista).

Vedenpinnan korkeuksien seuraamiseksi Eräjärven luusuan alueelle tulee asentaa helposti saavutettavaan paikkaan veden pinnan korkeusasteikko, josta korkeustiedot kirjataan ylös. Seurantaa tehdään vähintään kolmen vuoden ajan vähintään kerran kuukaudessa ja huhtitoukokuussa vähintään kerran viikossa.

Hankkeen täydennetty vesistötarkkailusuunnitelma tulee esittää valvontaviranomaiselle ennen rakennustyön aloittamista. ELY-keskukselle tulee määrätä mahdollisuus tarvittaessa tarkentaa tarkkailusuunnitelmaa.

Tulokset toimitetaan vuosittain tai erikseen pyydettyäessä ELY-keskukselle ja kunnalliselle ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Valmistelulupa

ELY-keskus katsoo, että hankkeelle ei tule myöntää valmistelulupaa ennen kuin lausunnossa esitetyt luontoarvoja koskevat asiat ovat huomioitu lupahakemuksessa.

ELY-keskus haluaa antaa vielä lisälausunnon lupahakemuksesta hankkeen luontoarvoja koskevien lisäselvitysten jälkeen.

2) Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousyksikkö on lausunnossaan todennut, että vesilain mukainen lupa hankkeelle voidaan myöntää. Hanke aiheuttaa lyhytaikaista veden samentumista, mutta ennalta arvioiden hanke ei aiheuta kompensoitavaa haittaa kalataloudelle. Hanke parantaa Uiberlanjoen tilaa. Suunnitelman mukainen pohjapato mahdollistaa kalojen vaellukset Eräjärven ja Uiberlanjoen välillä.

3) Pirkanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue on todennut, ettei se lausu asiassa.

4) Oriveden kaupungin ympäristölautakunta on Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena lausunnossaan todennut, ettei sillä ole huomautettavaa Eräjärven Uiberlanlahden kunnostussuunnitelmasta. Hankkeen vaikutuksia Eräjärven ja Uiberlanjoen tilaan tulee tarkkailla lupaehtojen mukaisesti. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

5) Kiinteistön 562-440-2-62 omistajat ovat todenneet, että he pitävät erittäin huonona suunnitelmaa, jossa pohjapadon rakentamista ehdoteaan Eräjärvientien länsipuolelle.

Perustelut:

Pohjapadon suunnitellulla paikalla maasto on liian alavaa ja pato nostaisi Uihjerlanjoen pintaa varsinkin keväisin lähistön tonteille ja mahdollisesti myös Salmenrannan tielle. Pelkäämme myös, että Eräjärven pinta laskee jos pato tehdään suunniteltuun paikkaan.

Halvempi ja helpompi ratkaisu olisi rakentaa pohjapato Eräjärventien itäiselle puolelle. (Eli Eräjärven puolelle). Sillan kupeessa on korkeamat penkereet ja kovempi maaperä. Järven pinnan korkeuserot eivät haittaisi siinä määrin sillan kupeessa. Vesirajaan pääsee nykyisinkin raskaalla kalustolla.

Muuta muistutettavaa

Eräjärven Uihjerlanjoen suu ja lahdenpoukama on pahasti umpeenkasvanut ja mahdollisen joen avaamisen yhteydessä myös lahtea olisi ruopattava runsaan kasvillisuuden (ulpukan) poistamiseksi. Pelkkä jokiuoman avaaminen ei riitä. Tämä osuus jää suunnitelmassa hieman epämääräiseksi. (Ruoppauksesta kyllä puhutaan, mutta miten ja missä laajuudessa ruoppausta toteutetaan käytännön tasolla?) Jos alueelle kaa-vaillaan esim. kanoottivirkistysreittiä, olisi joen suulle myös päästävä järveltä kanootilla. Ranta-asukkaiden kannalta tilanne on nykyisellään kestämaton. Ulpukoiden niitto olisi tehtävä joka kesä ainakin kaksi kertaa, eikä sellaiseen ole yksittäisellä ranta-asukkaalla taloudellista mahdollisuutta. Itse olemme tilanneet lahden niiton nyt jo seitsemän kertaa ja tilanne vain pahenee vuosi vuodelta. Yksi niittokerta maksaa noin 1400 euroa. (Kasvillisuutta on niin paljon, ettei niitto onnistu kotikostein. Niittoa ei voi myöskään tehdä kahlaamalla järvessä, sillä järven pohjassa on niin syvä ja pettevä mutakerros, että niittoa on mahdotonta tehdä).

Pelkäämme, että jos pohjapato rakennetaan nyt suunniteltuun kohtaan, budjetti karkaa käsistä ja Eräjärven järvenpuoleinen ruovikko jää raivaamatta ja jokiuoma avaamatta. Puhumattakaan lahden vesikasvillisuuden poistosta.

Olemme muuttaneet asumaan Eräjärven rantaan keväällä 2012 ja jo tuolloin puhuttiin, että Uihjerlanjoen kunnostaminen alkaa aivan kohta. Tästä on nyt jo yli kahdeksan vuotta!

6) Kiinteistön 562-449-2-30 valtuutettu edustaja on jättänyt muistutuksen, jossa todetaan seuraavaa:

Yhteisen vesialueen osakaskunnan säännöt 9§ osakaskunnan päätätavaltaa käyttää osakaskunnan kokous ja 7§ osakaskunnan kokouksessa päätetään alueen tai sen osan käytöstä muuta tarkoitusta kuin kalastusta varten. Ohessa kopio edellä mainittuihin hankkeisiin lupahakemuksen tekemisestä. Osakaskunnan kokous ei ole päätännyt, koska Uihjerlan osakaskunnan hakemus edellä mainittujen toimenpiteisiin on sääntöjen vastaisena hylättävä.

Ensin rahoituspuoleen muistio 16.5.2018. Oriveden kaupunginvirasto 2.5.2018. Eräjärven kunnostustoimenpiteiden toteuttamismahdollisuuksia koskeva kokous. Kohta 3. Osakaskunriat ovat säästäneet varoja,

joilla hanke on mahdollista toteuttaa, jos hankkeeseen saadaan 50%:n valtionavustus. Missä päätökset ja säästöt ja minkä verran?

Muistio 10.10.2018.

4.10.2018 Erälinna, ohessa kopio (ei tullut kokouskutsua/ilmoitusta joki-varren kiinteistön omistajalle. Talja Viteli lähetti pyytämäni kokouspöytäkirjan).

Sami Moilanen selosti Pirkanmaan ELY:n mahdollisuuksia vesistö-kunnostusten avustamiseen. Hän kertoi, että aluehallintaviraston lupamaksu on noin 13000 euroa!

Eräjärven Luusuan ja Uihelanjoen kunnostussuunnitelman insinööri-toimisto Jami Ahon ilmoittama hankkeiden kustannusarvio on 95435 euroa (ohessa kopio). Netissä ilmoitetaan summaksi yli 100 000 euroa.

Puheenjohtaja Sirpa Vuohelainen vastauksena hakemuksen täydennyspyyntöön osakaskunta esittää mm. seuraavaa:

Kohta 4. Hankeen ansiosta joen virkistysmahdollisuudet paranevat:

- jokea voidaan hyödyntää melontaan ja soutuveneilyyn
- hyödyntää pysähdys- ja uimipaikkana
- yksityisiä hyötyjä ovat joen varren asukkaat, jotka pääsevät veneellä Eräjärveen?

Tämä on perätöntä tietoa, koska se on suuremmalle osalle jokea mahdotonta, koska joki on kulkukelvotonta.

Muistio 16.5.2018

Aika 2.5.2018

Oriveden kaupunginvirasto

Kohta 3.

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys Ry on lausunnossaan pitänyt luonnon kannalta parhaana, että hyväksi lintujen pesimäalueeksi muodostuneen ruovikon annettaisiin olla sellaisenaan.

Mihin on unohtunut rauhoitettujen viitasammakon ja erään korentolajin elinalue tällä suunnitellulla toimenpidealueella? Ko. lajit todettiin tehdyllä tutkimuksella.

Kokousmuistio

16.5 2018

2.5.2018

Oriveden kaupunginvirasto

Kohta 3.

"Jos Uiherranlahdelle/Uiherranjoen vahvasti umpeenkasvaneelle suu-alueelle muodostetaan avouoma., se nopeuttaa virtausta, mikä aiheuttaisi todennäköisesti Eräjärven pinnan laskua nykyisestä tasostaan erityisesti vähävetisinä jaksoina (esimerkiksi loppukesällä), joten myös suunnitelman mukainen pohjapato tarvitaan estämään järven pinnan laskua nykyiseltä tasoltaan. Järven pinnan lasku lisäisi matalien ranta-alueiden umpeenkasvua ja heikentäisi matalien rantojen virkistyskäyttöarvoa. Jos uomaa ei tehdä, on mahdollista, että Uiherranlahden kasvillisuus aiheuttaa vähitellen lisää padotusta Eräjärveen ja tulvakorkeuden nousua. Tämä todettiin olevan tärkein peruste uoman tekemiselle."

Järven pinnan laskun lisäksi se aiheuttaisi myöskin joen vesimäärän vähenemiseen. Hakemuksessa rakennettavaksi ehdotetusta pohjapadosta on korostettu ettei ole tarkoitus nostaa järven vedenpintaa. Patojahan rakennetaan aina estämään veden kulkua eli tässä tapauksessa estämään veden kulkua Uiherranjoessa. Edelleen olisi tarkoitus aukais- ta esimerkiksi kanootilla kuljettava uoma jokisuun ravinteita "syövän" kasvillisuuden läpi, josta Eräjärven saastunut ravinteikas vesi pääsisi vapaasti liikaamaan Längelmäveden vettä.

Hakemuksessahan puututaan vertauskuvainnollisesti itse tautiin eikä itse taudin aiheuttajaan rehevöitymiseen järven ravinnerikkaaseen saastuneeseen veteen.

On edesvastuutonta, jos hakemus hyväksytään ja Eräjärven saastunut "kuravesi" päästetään vapaasti liikaamaan Längelmävetä.

Tämä on ensisijaisesti Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen asia eli toimia nimensä mukaisesti ja suojella vesistöjä.

Kysyin Aluehallintovirastosta onko heiltä lähetetty kuulutusta Uiherran osakaskunnan hakemuksesta muistutuksen tekomahdollisuudesta.

Ei ollut, vaikka heiltä on ollut esimerkiksi Heikki Holsti Erälinnassa 4.10.2018, 2.5.2018 Oriveden kaupunginvirastossa ja hakemusasias- käsiteltävässä kokouksessa.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on selityksessään todennut, että vastauksena kiinteistön 562-440-2-62 muistutukseen, jossa pelätään veden nousua Salenrannantielle ja lähistön tonteille, että muistuttaja ei ole ottanut huomioon, että tulvavettä varten joen pohjoispuolelle Mäki - Ruokosen tilan maalle kaivetaan tulvatasanne. Salmenrannan tiellä ja joen eteläpuolella maasto on korkeampaa, joten tulva ei sinne ulotu. Muistuttaja ehdottaa pohjapadon rakentamista sillan kupeeseen: maaperäkairauksissa kohta on todettu letoksi, kairaa oli 5 metriä eikä pohjaa vielä löytynyt. Pato sillan kupeessa estäisi joen varren asukkaille veneilyn Eräjärvelle. Muistuttaja toivoo koko Uiherranlahden ruoppaamista, koska asuu lahden rannalla, hank-

keessa ei ole tarkoitus raivata lahtea koko laajuudeltaan eikä yksityisiä rantoja.

Kiinteistön 562-449-2-30 muistutukseen hakija vastaa, että muistuttajan kiinteistö ei ole toimenpidealueella, vaan joen rannalla noin kahden kilometrin päässä Längelmäveden tuntumassa. Muistuttaja pitää hake-musta sääntöjen vastaisena. Nykyisen Uihelanjoen kunnostushanke on aloitettu jo vuonna 2010 suunnitteluhankkeella, joka saatiin päätökseen 2012, sen jälkeen hanketta on viety eteenpäin eri sidosryhmien yhteis-työllä ja hankesuunnitelmien tarkennuksilla, ympäristölupahakemus on yksi vaihe hankkeen toteuttamisessa. Uihelanjoen kunnostushanke on pantu vireille jo 1960-luvulla ja jo silloin on tehty ensimmäiset kunnos-tussuunnitelmat. Hanketta viedään eteenpäin aiemmilla päätöksillä, kunnes toisin päätetään, esimerkiksi luopua hankkeesta. Hankkeen to-teuttamiseen haetaan aikanaan ELY:n 50 %:n avustus. Hankkeen oma osuus on tarkoitus rahoittaa osakaskuntien, kaupungin ja yritysten va-roilla, lisäksi omarahoitusosuuteen hyväksytään talkootyö, joka on sekä henkilö- että konetyötä. Muistuttaja pitää osakaskunnan vastausta joen virkistyskäytöstä täydennyspyynnössä perättömänä, koska joki on kul-kukelvotonta. Joki on nyt kulkukelvotonta, mutta kunnostustoimien jäl-keen toimenpidealue (ei siis koko joki) on virkistystoimintaan soveltu-vaa. Alueelle on tehty luontokartoitus, joka otetaan huomioon kunnos-tustoimissa. Eräjärven tila on todettu tyydyttäväksi, joten vesi ei ole ”ku-ravettä”. Ruoppauksen aikana tulee olemaan lyhytaikaista veden sa-mentumista. Eräjärven osalta on puututtu myös syihin, joilla järven tilaa saadaan paremmaksi, järveen laskeviin ojiin on tehty maan- ja metsän-omistajien toimesta laskeutusaltaita, myös muu maatalouden aiheutta-ma kuormitus on vähentynyt suojakaistoilla eikä karjatiloja ole enää rannoilla. Osakaskunta toteaa lopuksi, että vuonna 2012 valmistunut kunnostussuunnitelma on Kokemäenjoen Vesiensuojeluyhdistyksen työntekijän kokoamana ja yhdistys on ollut koko ajan suunnittelutyössä mukana.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon muistuttaja vastaa, että osa-kaskunta toimii lausunnossa esitetyllä tavalla pohjapadon ja ruoppaus-ten suhteen. Alueen luontoarvot ovat osakaskunnan tiedossa. Linnustoa on päivitetty ja päivitetään yhteistyössä Pirkanmaan lintutieteellisen yh-distyksen kanssa. Viitasammakoiden ja korentojen esiintyvyys varmiste-taan keväällä asiantuntijan toimesta. Lausunnossa ehdotettua selvitystä veneellä vesistön puolelta ei ole mahdollista tehdä, koska ruovikon läpi ei pääse veneellä eikä letto pohja kestä kahlaamista. Vesistöntarkkailu-suunnitelma toteutetaan lausunnossa esitetyllä tavalla.

LISÄSELVITYS JA LISÄLAUSUNTO

Hakija on selvittänyt viitasammakon ja korentojen esiintymistä alueella keväällä - kesällä 2021. Hakija on toimittanut sähköpostitse tiedot selvi-tyksistä aluehallintovirastolle. Hakijan mukaan viitasammakkoa ei ole havaittu kaivettavalla tulvatasannealueella.

Hakijalle on lähetetty 23.3.2022 täydennyspyyntö viitasammakkojen ja korentojen selvittämisestä hankealueella ELY-keskuksen ohjeistuksen mukaisesti. Hakija on toimittanut viitasammakko- ja korentoselvityksen 14.8.2022. Hakija ei esitä toimenpiteitä havaituille viitasammakon esiintymisalueille.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue on lisälausunnossaan todennut, että keväällä 2022 laadittu viitasammakkoselvitys (Sudenkorennot ja viitasammakot Oriveden Eräjärvellä v. 2022, Luontolasse) on toteutettu yhtenä päivänä, 15.5.2022. Inventointimenetelmä ja tulokset on kuvattu selvityksessä seuraavasti: sillan länsipuoli kuunneltiin autolla hiljaa ajaen ja pysähtyen parin sadan metrin välein kuuntelemaan. Sillan itäpuolella kartoittaja on kulkenut rantaa pitkin Vanha-Peltolan tilan ohi kohtaan, jossa lahdella laajenee Eräjärveksi. Selvityksen mukaan kuudella kohteella havaittiin viitasammakon pulputusta. Pulputus oli varsin intensiivistä, jatkuvaa.

Kartoitustulokset on esitetty pistemäisinä havaintopaikkoina, mutta lajin lisääntymiseen käytettäviä alueita ei ole määritelty kartalla. Inventointimenetelmän osalta ELY-keskus toteaa, että autosta käsin tehtävää inventointia ei voida pitää asianmukaisena viitasammakon havainnointimenetelmänä, jonka perusteella olisi mahdollista arvioida lajin lisääntymispaikan tarkempaa sijoittumista tai laajuutta alueella. Selvityksen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että viitasammakko esiintyy hankealueella sekä Uiherranjoen sillan länsi- että itäpuolella. Erityisesti sillan itäpuoleiset havaintopaikat ovat osin yhteneviä vuoden 2012 kartoituksessa osoitettujen lisääntymisalueiden kanssa.

Sudenkorentoselvitys

Kesällä 2022 laaditussa sudenkorentoselvityksessä (Sudenkorennot ja viitasammakot Oriveden Eräjärvellä v. 2022, Luontolasse) ei tehty havaintoja luontodirektiivin tiukasti suojelluista korentolajeista (erityisesti lummelampikorento sekä täplälampikorento) Uiherranjoella. Tehdyssä selvityksessä ei edelleenkään oteta kantaa v. 2012 kartoituksen paikoin runsaiden korentohavaintojen puuttumiseen. Selvitys ei tuo lisätietoja korentolajien tarkempien lisääntymis- tai levähdyspaikkojen sijainneista tai alueista kunnostettavalla alueella, mutta sen perusteella ei myöskään ilmene tekijöitä, joiden vuoksi vuoden 2012 kartoituksen paikoin runsaiden täplälampi- tai lummelampikorentoesiintymien voitaisiin katsoa hävinneen alueelta. Sen sijaan vuoden 2022 kartoituksen yhteydessä kartoittaja toteaa alueen olevan soveltuva erityisesti täplälampikorennoille.

Selvityksen maastohavainnointi on toteutettu yhtenä päivänä (10.7.2022) noin 200 m matkalta kanootista kiikaroiden. Sillan länsipuolella korentoja tarkkailtiin rannalta käsin sopivista tarkkailupisteistä. Kartoittaja toteaa alueen olevan paikoin liian umpeenkasvanut vedestä käsin tehtävää kartoitusta varten mutta myös rantojen olevan vaikeakulkuisia. Korentokartoitusmenetelmä poikkeaa edelleen direktiivilajien inventointimenetelmiä ohjeistavan oppaan esittämästä kartoitusmenetel-

mästä. Edellä mainitussa julkaisussa asianmukaiset korentoselvitykset ohjataan tekemään veden puolelta. Jo vuoden 2012 selvityksessä korentokartoittaja on todennut, että korentojen tarkempien esiintymisalueiden rajaamiseksi tulisi korentoselvitys tehdä Uiberlanjoen alueella veden puolelta veneestä käsin. Vuoden 2021 ja 2022 selvityksiin jäävien epävarmuuksien (mm. kartoituksien alueellinen ja menetelmällinen kattavuus) perusteella ei voida perustellusti poissulkea täplälampikorenon ja lummelampikorenon esiintymistä hankealueella.

Linnustoselvitys

Linnustotietojen osalta sudenkorento- ja viitasammakkokartoitusraportissa on maininta, että viitasammakkokartoituksen yhteydessä, 15.5. kuultiin alueella kaulushaikaran ääntelyä sekä havaittiin ruskosuohaukka. Tarkempia tietoja näiden lajien pesinnästä alueella tai muusta alueen pesimälinnustosta ei ole ilmoitettu. Esitetty linnustohavainnointi viitasammakkokartoituksen yhteydessä ei tuo uutta tietoa alueen lintulajien osalta eikä sitä voida pitää asianmukaisena linnustoselvityksenä.

Johtopäätökset

Yhteenvetona täydennysselvityksistä ELY-keskus toteaa, että esitetyt selvitykset sisältävät edelleen useita epävarmuuksia, ja ne ovat edelleen ainakin osittain puutteellisesti laadittuja. Kunnostussuunnitelman toteutettavuuden kannalta on oleellista, että muuttavat toimenpiteet sijoitetaan luontodirektiivin liitteen IV a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikoilla erityisesti ko. lajien lisääntymiseen käyttämien alueiden ulkopuolelle, sekä lintujen vakiintuneiden pesäpaikkojen ulkopuolelle.

Linnuston osalta ELY-keskus katsoo, että keväällä 2022 toteutetun havainnoinnin perusteella ei voida tehdä arviota alueen nykyisestä pesimälinnustosta, vaikka vuonna 2012 tehty linnustoselvitys on alun perin osoittanut alueen olevan monipuolinen linnustokohde. ELY-keskus esittää, että ennen hankkeen kunnostustoimenpiteiden toteuttamista alueen pesimälinnusto tarkistetaan ainakin vakiintuneesti samoja pesäpaikkoja käyttävien lajien osalta (huomioiden vuoden 2012 linnustoselvityksen lajisto) ja nämä pesäpaikat otetaan hankkeen toteutuksessa huomioon.

Kesällä 2022 toteutetun viitasammakkokartoituksen osalta ELY-keskus toteaa, että ei voi selvityksen perusteella ottaa tarkemmin kantaa lajin nykyisten lisääntymispaikkojen sijoittumiseen ja laajuuteen hankealueella. Luotettavaa arviointia varten lisääntymisalueet tulee esittää kartalla aluemaisina. Selvityksen perusteella viitasammakko kuitenkin esiintyy ilmeisen runsaana ainakin osalla hankealuetta ja erityisesti Uiberlanjoen sillan itäpuolella havaintopaikat ovat osin yhteneviä vuoden 2012 viitasammakkokartoituksessa rajattujen soidinalueiden kanssa. Selvitykseen jäävien epävarmuuksien vuoksi ELY-keskus katsoo varovaisuusperiaate huomioiden, että hankkeen toteutuksessa tulee huomioida ELY-keskuksen 31.08.2020 antama lausunto viitasammakon tunnettujen lisääntymisalueiden huomioimiseksi vuoden 2012 kartoituksen perusteella sekä ottaa huomioon vuoden 2022 viitasammakkokartoituksen havaintopaikat riittävin suojavyöhykkein. Entuudestaan avoimena pidet-

tyjen uomien ja kaivantojen ylläpitäminen nykyisessä laajuudessa katsotaan kuitenkin mahdolliseksi.

Sudenkorentokartoitusten tuloksiin jääneiden epävarmuuksien perusteella ei voida poissulkea direktiivilajeihin kuuluvan täplälampikorennon ja lummelampikorennon esiintymistä hankealueella. Tästä johtuen ELY-keskus katsoo, että hankkeen luvituksessa ja toteutuksessa on varovaisuusperiaate huomioiden syytä tarkastella luvittavat kunnostustoimenpiteet vuoden 2012 sudenkorentotietoihin sekä ELY-keskuksen 31.8.2020 antamaan lausuntoon perustuen.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Uihierlan osakaskunnalle luvan pohjapadon rakentamiseen Uihierlanjokeen sekä joen alkuosan ja Eräjärven luusuan ruoppaukseen Oriveden kaupungissa. Toimenpiteet saadaan toteuttaa lupamääräysten mukaisesti ja hakemukseen liitetyn piirustuksen Eräjärven luusuan ja Uihierlanjoen yläosan kunnostus (päivätty 11.11.2019) osoittamaan paikkaan. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Aluehallintovirasto myöntää Uihierlan osakaskunnalle pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista varten tarvittavaan maa-alueeseen.

Hankkeesta ja sitä varten myönnetystä käyttöoikeudesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Uihierlanjokeen saadaan rakentaa pohjapato 11.11.2019 päivätyn *Eräjärven luusuan ja Uihierlanjoen yläosan kunnostus*, piirustuksen numero 02-01 osoittamaan paikkaan ja osoittamalla tavalla ja siten, että kalankulku on mahdollista.
2. Uihierlanjokeen saadaan kaivaa uoma nykyisen päävirtausreitint kohdalle. Uoman pohjan leveys tulee olla noin 2 m ja sivukaltevuus 1:2 – 1:4 27.12.2019 päivätyn hakemuksen ja sen liitteenä olevan 11.11.2019 päivätyn *Eräjärven luusuan ja Uihierlanjoen yläosan kunnostus*, piirustuksen numero 01-01 sijaintikartan sekä liitteenä olevan 11.11.2019 päivätyn poikkileikkauspiirustuksen numero 03-01 mukaisesti. Työt on toteutettava siten, ettei aiheuteta haittaa alueen luontoarvoille tai viitasammakko-, korento- ja lintukannoille. Viitasammakkoselvityksessä havaittujen esiintymispaikkojen kohdalla tai välittömässä läheisyydessä kaivauksia tai rakentamista ei tule tehdä.

3. Tulvatasanteet saadaan rakentaa 11.11.2019 päivätyn *Eräjärven luusuan ja Uihelanjoen yläosan kunnostus*, piirustuksen numero 01-01, piirustuksen numero 03-03 ja piirustuksen numero 03-04 mukaisesti.
4. Uihelanlahdella saadaan kaivaa pesintäsaarekkeiden erotusuomia, joiden pohjan leveys on noin 4 m ja sivukaltevuus 1:3 – 1:5. Hakemuksen mukaista eteläisintä pesimäsaarekettä ei saada rakentaa. Pesimäsaarekkeet voidaan toteuttaa 11.11.2019 päivätyn poikkileikkauspiirustuksen numero 03-02 ja 11.11.2019 päivätyn tyyppipohjapiirustuksen 03-05 mukaisesti tai niiden sijoittelua, kokoa ja lukumäärää sekä toteutusta voidaan täsmentää Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa sovitulla tavalla.

Töiden suorittaminen

5. Uoma saadaan töiden ajaksi sulkea työpadolla, jonka läpi virtaus johdetaan putkea pitkin. Työpato tulee poistaa töiden jälkeen.

6. Vesialueella kaivettava ja ruopattava massamäärä saa olla enintään ~~7350~~ 9 500 m³ ktr. Massat on läjitettävä niin, että niitä ei sijoiteta vesistövaikutuksien piiriin eikä läjittämällä saa heikentää tai hävittää erityisesti suojeltujen eliölajien levähdys- ja lisääntymispaikkoja. Maa-alueella massat tulee maisemoida ympäristöön sopivaksi.

Laskuvirhe
korjattu
7.12.2022
hallintolain
51 §:n nojalla

Ruoppauksia ja läjityksiä ei saa toteuttaa viitasammakkoselvityksessä havaittujen esiintymispaikkojen lisääntymis- ja levähdysalueilla.

Tulvatasanteiden kaivuusta syntyvät massat tulee sijoittaa asianmukaisella tavalla maanomistajan suostumuksella.

Hakijan tulee varmistaa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, että pesimäsaarekkeiden rakentamisalueella ei sijaitse direktiivilajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

7. Vesistössä kulkevat kaapeleita ja johtoja ei tule vahingoittaa työn toteutuksessa.
8. Luvan saajan on poistettava vesistöstä ja sen rannoilta rakennusjätteet. Töiden päätyttyä rakennustöiden jäljet on siistittävä sekä rakennuspaikat muutoinkin saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
9. Luvan saajan tulee varmistaa alueella pysyvästi samalla paikalla pesivien lintujen pesimäpaikat ja ottaa ne huomioon toteutuksessa siten, että niihin ei kohdistu toimenpiteitä.
10. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle, sen käytölle sekä alueen lajistolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei saa tehdä 15.4.–31.8.

Kunnossapito

11. Pohjapadon ja muiden rakenteiden kunnossapidosta on huolehdittava asianmukaisesti.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

12. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.
13. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

14. Työn aikainen tarkkailu

Työn aikaista samennusta ja sen leviämistä tulee seurata esitetyn mukaisesti silmämääräisesti hankealueelta noin 100 metrin päähän perustettavalta pisteeltä. Sameuden voimakkuus kirjataan päivittäin asteikolla 0–3.

15. Veden korkeuden tarkkailu

Vedenpinnan korkeuksien seuraamiseksi Eräjärven luusuan alueelle tulee asentaa helposti saavutettavaan paikkaan veden pinnan korkeusasteikko, josta korkeustiedot kirjataan ylös. Seurantaa tehdään vähintään viiden vuoden ajan vähintään kerran kuukaudessa ja huhti-toukokuussa vähintään kerran viikossa.

16. Veden laadun tarkkailu

Veden laadun tarkkailua varten otetaan näytteet Uihelanjoesta olemassa olevasta veden laadun tarkkailupisteestä. Näytteenotto tehdään kerran sulan veden aikana ja kerran talvella. Näytteenotossa tulee ottaa vesipatsaasta 1 metrin näyte, välivesi ja alusvesi. Näytteistä tehdään tavanomaiset analyysit ja lisäksi kesällä mitataan a-klorofylli pintavedestä. Näytteet otetaan yhtenä vuonna ennen kunnostusta ja yhtenä vuonna kunnostuksen toteuttamisen jälkeen.

17. Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa sopimalla Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisä kustannuksia.
18. Tarkkailun vuosiraportit on toimitettava viimeistään seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

19. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja raukeaa.

Ilmoitukset

20. Töiden aloittamisesta on (30 päivää) etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.
21. Hakijan tulee aloitusilmoituksen yhteydessä toimittaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle:
- Työsuunnitelma sekä yksityiskohtainen luettelo toteutettavista ruopauskohteista, massamääristä ja läjityspaikoista sekä kunkin ruopattavan rantakiinteistön omistajan kirjallinen suostumus toteutukselle.
22. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut

Hakija on esittänyt hakemuksessaan riittävät asiakirjat ja selvitykset hankkeen vaikutusten arvioimiseksi ja lupaharkinnan kannalta.

Hankkeen tarve

Uiherlanjoen luusuan ja jokiuoman umpeenkasvu haittaa ja estää nykyisellään joen virkistyskäyttöä. Kunnostustoimet ovat tarpeen, jotta Uiherlanlahden virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat. Hanketta on valmisteltu pitkään ja sen toteuttamisesta hyötyvät kiinteistönomistajat odottavat kunnostusta. Pohjapadolla ei muuteta Eräjärven pinnankorkeuksia.

Hankkeesta ei aiheudu ilman kohtuuttomia kustannuksia vältettävissä olevaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä maa-alueiden ja vesialueen omistajalle eikä vesistön eri käyttömuodoille. Hanke parantaa kulkumahdollisuuksia Uiherlanjoella ja sen rantojen virkistyskäyttöedellytyksiä.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan Pirkanmaan maakuntakaavan vastainen.

Hankkeesta saatava hyöty

Hankkeella poistetaan haitallista umpeenkasvua alueella. Hankkeen kunnostustoimilla parannetaan veden virtausta ja virkistyskäyttöä Uiherlanjoen luusuassa. Vesikulkuyhteys Eräjärveltä Längelmäveden suuntaan paranee. Hanke pysyttää Eräjärven pinnankorkeudet nykyisellä

vesilain mukaisella tasolla. Hanke parantaa alueen luontoarvoja, koska linnuille soveltuvaa aluetta rakennetaan lisää.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Kaivuutöiden aikana vesi samentuu väliaikaisesti, mutta samentuminen loppuu töiden päättymisen jälkeen.

Vaikutukset hankealueen luontoarvoihin

Aluehallintovirasto on vesilain ja varovaisuusperiaatteen mukaisesti antanut lupamääräykset, joilla vahingolliset vaikutukset suojeltuihin luontoarvoihin estetään ja muut haitat minimoidaan. Aluehallintovirasto katsoo, että alueella on tehty riittävät selvitykset hankkeen luontoarvo vaikutusten ja mahdollisten kiellettyjen seurausten arvioimiseksi.

Lupamääräyksiin on rajattu avattava uoma kulkemaan nykyisinkin keväisin virtaavan veden alueella kulkevaksi. Viitasammakko ei lisäännä virtaavan veden alueella. Pesimäsaarekkeista on rajattu suunnitelmassa ehdotettu eteläisin alue kokonaan pois. Pysyvästi samalla paikalla pesivien lintujen turvaamiseksi on annettu määräys.

Lieventävät toimet eivät ole hankkeen toteuttamiseksi tarpeen, sillä lupamääräykset huomioiden hanke voidaan toteuttaa siten, että se ei hävitä tai heikennä suojeltujen lajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Lupamääräyksiin on varmistettu, että hankkeella ei niiden mukaisesti toteutettuna ole vaikutuksia direktiivilajien lisääntymis- tai levähdyspaikan ekologisten vaatimusten täyttymiseen tai alueen ekologiseen toimivuuteen.

Hanke parantaa alueen luontoarvoja, koska linnuille soveltuvaa aluetta rakennetaan lisää.

Vaikutukset vedenlaatuun, virkistyskäyttöön ja vesiliikenteeseen

Hankkeesta aiheutuu tilapäistä työnaikaista veden samentumista. Luovassa määrätyn hankkeen toteuttamisajankohdan vuoksi vaikutukset vesialueen virkistyskäyttöön ovat vähäiset. Matalalla ranta-alueella toteutettavalla hankkeella ei ole vaikutuksia vesiliikenteeseen alueella. Hanke ei myöskään sanottavasti vaikuta alueen kalastukseen. Alueellisenä kalatalousviranomaisena toimiva Pohjois-Savon ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että hanke ei aiheuta kompensoitavaa haittaa kalataloudelle.

Vesienhoitosuunnitelma

Hankkeella ei ole pysyviä vaikutuksia vesistön laatuun. Hanke ei siten vaikuta haitallisesti Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Käyttöoikeuksien myöntäminen

Hakija omistaa suurelta osin hanketta varten tarvittavan vesialueen. Muilta osin tarvittava käyttöoikeus on vähäinen, joten se voidaan myöntää vesilain 2:12 §:n perusteella.

Intressivertailu

Hankkeen yleiset hyödyt ja haitat ovat vaikeasti muutettavissa rahaksi. Hankkeesta saatava yleinen ja yksityinen hyöty on huomattava verrattuna siitä aiheutuviin yksityisiin ja yleisiin haittoihin.

Sovelletut säännökset

Vesilain 2 luvun 12 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 11 § ja 18 §

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto oikeuttaa luvan saajan ryhtymään hankkeen toteuttamista varten maa-alueilla tehtäviin valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Vakuutta ei määrätä asetettavaksi, koska se on ilmeisen tarpeetonta hankkeen vähäisyys huomioon ottaen.

Perustelut

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 16 ja 17 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** vaatimukset huomioon päätöksen perusteluista ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Aluehallintovirasto lisäksi toteaa, että lupaviranomaisen määräämä tarkkailuvelvoite on tarkoitettu lähtökohtaisesti hankkeen aiheuttamien pysyvien muutosten ja haitallisten vaikutusten tarkkailuun. Luvan saajalla on mahdollisuus toteuttaa myös vapaaehtoista tarkkailua hankealueella.

Aluehallintovirasto ottaa **Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan** vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Kiinteistön 562-440-2-62 omistajien muistutukseen aluehallintovirasto vastaa, että pohjapadolla ei muuteta Eräjärven pinnankorkeuksia ja tulvatasanteilla varmistetaan, että joessa ei aiheudu haitallista tulvimista. Aluehallintovirasto ei tutki vaihtoehtoisia padon paikkoja vaan hakemuksen mukaisen hankkeen. Hakemuksen mukaan ruoppaus kohdistuu ainoastaan uomiin Uihelanjoella ja -lahdella, eikä suunnitelmaan kuulu vesikasvillisuuden poistoa.

Kiinteistön 562-449-2-30 edustajan muistutuksen johdosta aluehallintovirasto toteaa, että osakaskunnan päätöksenteosta ja laillisuudesta säädetään yhteisalueissa. Tällä lupapäätöksellä ei ratkaista hankkeen toteuttamista, eikä siitä aiheutuvia kuluja. Hanke ei vaikuta haitallisesti Längelmäveden vedenlaatuun työnaikaista samentumista lukuun ottamatta.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 8955 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan 4 000-20 000 m³ ruoppausta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 5970 euroa. Päätösasiakirja sisältää myös pohjapadon rakentamisen, josta perittävän maksun suuruus on 5970 euroa. Maksuun voidaan lisätä 50 prosenttia muun vesitalousasian taulukon mukaisesta maksusta.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Päätös tiedoksi

Oriveden kaupunki

Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen

Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet muistutuksia, vaatimuksia ja mielipiteitä ja niille, jotka ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<https://ylupa.avi.fi>).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Oriveden kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Asian on ratkaissut johtaja Tarja Savea (pj) ja ympäristöneuvos Arto Paananen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Tiina Strand.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusajka päättyy 5.1.2023.

Valitusajka määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusajka on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- o asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>